

Mötesdatum
12 september 2019

Sekreterare
Jacob Edlund,
Monika Strömgren

Protokoll RMR:s Sågtimmerkommitté

12 september 2019

Närvarande:

Lars Johansson (ordf.)	StoraEnso
Henrik Sjölander	SCA
Magnus Sjödin	SCA
Peter Gunnarsson	Sveaskog
Emanuelsson, Pär	Moelven
Andersson, Torbjörn	Södra
Nils Andersson	Hilmer
Mårten Mattsson	Mellanskog
Jacob Edlund	Biometria
Magnus Engberg	Biometria
Håkan Gard	Siljan
Engman Henrik	Sveaskog

Ej närvarande:

Göran Sundberg	Stenvalls
Peter Holmström	Martinssons
Pierre Qvist	Vida

1 Mötesformalia

Ordförande Lars Johansson hälsade nya och gamla ledamöter välkomna. Jacob Edlund och Monika Strömgren utsågs till sekreterare. Mötet fokuserade på fastvolymmätning, men även bruttolistan över prioriterade projekt skulle gås igenom.

2 Introduktion sågtimmerkommittén

Då det var flera nya ledamöter i sågtimmerkommittén informerade Lars J. mötesdeltagarna om kommitténs roll. Alla ledamöter presenterade sig.

3 Fastvolymsmätning

A. Bakgrund

Jacob och Monika presenterade en kort historik och bakgrund om bland annat lagkrav och vad man gjort hittills inom fub-projektet. Detta sammanfattas bäst i den syntesrapport som skickats ut innan mötet.

Det som framkommit efter sista kommittémötet är att de resultat som gjordes avseende avvikelser på enskilda sågverk sannolikt var felaktiga på det viset att RemaSawcos barkavdrag på tallrotstockar rotmått var grovt felaktigt. Datat från studien har räknats om med hjälp av SkogForsks barkfunktioner. Avvikelserna var i den nya analysen betydligt mindre.

B. Aktivitetsplan

De aktiviteter som identifierats för att fasa ut matrismätningen presenterades. Aktiviteterna omfattar implementering av fastvolymmätning i mätamar, utveckling och anpassning av kontrollmätning och övriga aktiviteter. Aktivitetsplanen sammanfattas i ett dokument som skickats ut innan mötet.

Aktivitetsplanen ska presenteras på RMR med förslaget att Biometria inte ska tillåta att matrisen används för ersättning av volym i förstaledsaffärer. Vid RMR:s möte i november ska plan för genomförande och tidpunkt för utfasning sättas.

Som ett led i att utreda hur vanligt användandet av matrisfub är analyserades förekomsten i förstaledsaffärerna. Antalet sågverk som till övervägande del använde matris för grundpris i förstaledsaffären var beräknat till 37. Övriga 66 sågverk använder en mindre andel matris. Ytterst få sågverk använder inte alls matris. Förhoppningen var att andelen sågverk som använder en mindre andel matris kan använda toppmätning eller travmätning och därmed inte behöva konvertera sin mätutrustning till nyfub. Att andelen sågverk som tvingas konvertera är färre underlättar utfasningen.

C. Frågor

Jacob och Monika hade innan mötet skicka ut frågor som diskuterades:

En tidpunkt för utfasning av matrisfub detta skulle kunna vara vid införandet av VIOL 3, om ca 1,5 år. Är det en rimlig tidsplan?

Med anledning av diskussionerna vid dagens möte är det ett högre antal sågverk som måste konvertera än de 37. Det kommer sannolikt att bli svårt att genomföra tester och anpassa kontrollorganisationen till omfattande nyfubs-mätning på 1,5 år.

Skogsstyrelsen har hittills inte varit aktiva i frågan om matrisernas utfasning och inte ställt någon bortre tids gräns för den. Däremot har Skogsstyrelsen sedan några år tillbaka krävt redovisning av partivis noggrannhet av bruttovolym. I vår redovisning framkommer det att det är svårt att uppnå tillräcklig noggrannhet där fastvolym är framtagen via matris.

Mötesdatum
12 september 2019

Om det är m3to i förstaledsaffären, finns det då behov av m3fub i andra led? Där behöver man inte ta hänsyn till lagkrav och man kan i princip använda matrisfub.

Ja, det finns behov av en fub i andraledsaffären även om förstaledsaffären skulle göras i to. Fub kan behövas även av andra skäl som för statistik. På mätbesked redovisas fub även om affären görs upp i to. Denna kan räknas ut med hjälp av matris.

Om man handlar med m3to för ersättning av volymen, kan man då ersätta tillägg och avdrag i m3to? Det är oklart om matrisfub ur lagsynpunkt kan användas för tillägg och avdrag, där pågår en diskussion med Skogsstyrelsen.

Man kommer vilja ha fub för tillägg och avdrag även om affären görs i to. Entreprenörer betalas för hela volymen som innefattar både timmer och massaved varav massaved betalas per fub. Att tvingas dela upp ersättningen på två delar med två måttslag är oftast inte önskvärt.

Hur mycket kan och kommer ni påverka era respektive sågverk att installera mjukvara för nyfub?

Det behövs, för de flesta ledamöter, ett skarpt beslut att matrisen inte får användas för att deras företags sågverk ska investera i nyfubs-funktionalitet.

Är ni beredda att nyfubben kan kosta extra vid installation och igångsättande.

Om nyfubben krävs för lagen och att den inte kan användas i Viol, kommer man att behöva investera. det finns inget val.

Om ni gör affärer med mindre sågverk med äldre teknik som 9000-mätram, kan ni acceptera att handla i m3to för ersättning av volymen?

Flera ledamöter trodde att de flesta sågverk kommer att behöva konvertera även 9000-anläggningar. Väldigt många affärer görs upp i fastvolym. När affären görs vet man inte alltid vilket sågverk man kommer skicka virket till. Det förutsätts att alla potentiella sågverk kan mäta in virket i fub. Affärerna görs dessutom upp på flera års sikt vilket gör att nästan alla sågverk idag förutsätts kunna göra fub affärer inom många år framåt.

För att kringgå en konvertering av mätramen till nyfub skulle man kunna mäta in virket med travmätning, noggrannheten i denna metod är dock sämre vilket kan uppfattas som paradoxalt.

Konvertering från matris-fub till mätramsfub kommer påverka volymerna, inte i Sverige som helhet men för enskilda sågverk. Påverkan beror av om man har avvikande medelavsmalning på virkesfångsten. I vilken utsträckning kan man förvänta sig att Biometria analyserar volymeffekten av en konvertering innan införandet. Man bör poängtera att vi inte kan analysera konverteringen innan stockar kontrollmätts på mätplatsen.

Detta är en viktig del i arbetet. Detta kan behöva göras av Biometrias utvecklingspersonal.

4 Treårsplanen

Lars J. hade skickat ut 9 punktslistan innan mötet. Denna diskuterades översiktligt.

1. Noggrannare mätning av längd och diameter

Det arbetas inte aktivt med längdfrågan sedan sist. De vägar som togs fram inom projektet för att nå bättre längdmätning behöver prioriteras och medel behöver sättas i Biometrias verksamhetsplan för att komma vidare. Flera anläggningar med röntgen har dock tillkommit och därmed höjs tekniknivå och förutsättning för bättre UB-mätning.

2. Mätning av fastvolym (mätramsub) med få diametrar

Redovisas i punkt 3.

3. Beaktande av sällanfel vid kvalitetsbestämning

Lars B. har arbetat vidare med rapporten, denna fråga diskuteras på kommande möte.

4. Automatisk kvalitetsbestämning av sågtimmer

Än så länge är det bara två anläggningar som är godkända, men flera är på gång. Det arbetas med frågan om anläggningar ansöker om godkännande.

5. Mätning av virkesegenskaper i stockars ändytor

Det arbetas inte med frågan.

6. Förändrad kvalitetsklassning

Det arbetas inte med frågan.

7. Automatisk krökmätning

Antalet anläggningar med godkänd och fungerande krökmätning ökar sakta men säkert. Vi arbetar inte med nya varianter av krökmätning.

8. Stratifierat kontrollurval

Det arbetas med frågan inom ramen för fub-mätningen. Detta redovisas i punkt 3.

9. Bestånds- och skördardata som hjälp vid industrimätning

Det arbetas med frågan inom ramen för SkogForsk-projekt. Det innefattar bland annat prognostisering med hjälp av Violdata. Inom Labs på Biometria pågår även projekt där sådan data tillsammans med leveransens vikt kan ligga som grund för att ta fram leveransvolym med AI-teknik. Vi bör samordna arbetet med övriga kommittéer.

5 Framtidens virkesmätning – SkogForsk workshop

Lars J. hade innan mötet skickat ut inbjudan om framtidens virkesmätning och uppmanade alla ledamöter att anmäla sig.

6 Nästa möte

Nytt möte med sågtimmerkommittén föreslås vara ett lunchtill-lunch-möte i Arlandas närhet den 11-12 december. Lars Johansson återkommer med mer info.